

พฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ
อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา

นายปภาวิน เติชขุนทด

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค
สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2554

พฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ
อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี อนุมัติให้นำโครงการฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

คณะกรรมการสอบโครงการ

(ศ. ดร. สุขสันต์ หอพิบูลสุข)
ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. พรศิริ จงกล)
กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ)

(อ. ดร. นัทรเพชร ชศพล)
กรรมการ

(รศ. ร.อ. ดร. กนต์ธร ชำนิประศาสน์)
คณบดีสำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์

ปกาวิน เหตุขุณฑ : พฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของ
องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา (PEOPLE
BEHAVIOR IN SOILD WASTE MANAGEMENT IN PUBLIC IN SAMNAKTAKHRO
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, THEPHARAK DISTRICT, NAKHON
RATCHASIMA) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรศิริ จงกล

ในทุกวันนี้ ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อได้พบปัญหาเกี่ยวกับการ
ไม่คัดแยกขยะก่อนทิ้งให้ถูกวิธี โดยนำไปทิ้งรวมใส่ถังขยะ ทำให้การจัดการขยะในพื้นที่ไม่มี
ประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะในพื้นที่
องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ จังหวัดนครราชสีมา

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้คือเพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะใน
พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ งานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ
การลดปริมาณขยะ การนำขยะกลับมาใช้ใหม่ และการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ผู้ที่ตอบแบบสอบถามมี
จำนวน 380 คน จากนั้นวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่าคะแนนของการลดปริมาณขยะ การนำขยะกลับมาใช้ใหม่ และการคัด
แยกขยะก่อนทิ้งอยู่ในระดับสูง โดยทั่วไปแล้วประชาชนมีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ยกเว้นขยะ
ประเภทแบตเตอรี่โทรศัพท์ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อควรจัดการอบรม
ประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง

PAPHAWIN HERDKHUNTHOD: PEOPLE BEHAVIOR IN SOILD WASTE
MANAGEMENT IN PUBLIC IN SAMNAKTAKHRO ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION, THEPHARAK DISTRICT, NAKHON RATCHASIMA.
ADVISOR: ASST. PROF. PORNSIRI JONGKOL, Ph.D.

Today, the solid waste problem found in area of Samnaktakhro Administrative Organization was that no segregation of solid waste before trashing. This led to inefficient solid waste management. Therefore, it was necessary to study people behavior in solid waste disposal in the area of Samnaktakhro Administrative Organization, Nakhon Ratchasima.

The objectives of this study was to explore people behavior in solid waste disposal in the area of Samnaktakhro Administrative Organization. A questionnaire was used to collect data regarding amount of waste reduction, recycle of waste, and waste segregation. Three hundred and eighty people participated in this study. Software was used to determine the average, standard deviation and percent.

The results showed that the waste reduction, recycle of waste, and waste segregation were at high levels. In general, people had waste segregation, except for phone battery. Therefore, Samnaktakhro Administrative Organization should provide training for people in this area.

School of Civil Engineering
Academic year 2011

Student's Signature _____
Advisor's Signature _____

กิตติกรรมประกาศ

โครงการฉบับนี้ประสบความสำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรศิริ จงกล อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ซึ่งให้คำปรึกษา คำแนะนำ และตรวจทานแก้ไขจนการศึกษาอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ประสิทธิภาพ ปรึกษาหารือ และประสบการณ์ต่างๆ ตลอดระยะเวลาของการศึกษาหลักสูตรนี้

และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านในสาขาวิชาการบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค ที่คอยให้ความช่วยเหลือแนะนำ และอำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาการศึกษา ตลอดทั้ง คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ และพนักงานส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ผู้นำหมู่บ้าน ประชาชนในตำบลสำนักตะคร้อ และทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถามทำให้ได้ข้อมูลทุก ๆ ด้านอย่างครบถ้วน

ท้ายนี้ผู้ศึกษาวิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้ที่จะลืมมิได้ คือ ประชาชนผู้เสียภาษีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ที่มีส่วนทำให้กระผมได้รับทุนการศึกษาในครั้งนี้ และที่อยู่เบื้องหลังแห่งความสำเร็จคือ คุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน และพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ นักศึกษา ที่เป็นกำลังใจและมีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนมาโดยตลอด และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ จะสามารถเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจค้นคว้าประกอบการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยของ องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา ต่อไป

ปภาวิน เหิดขุนทด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูปภาพ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	13
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	13
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 ทฤษฎีและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง.....	14
2.1 ทฤษฎีแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย.....	14
2.1.1 ความหมายของพฤติกรรม.....	14
2.1.2 ความหมายของขยะ.....	15
2.2 สถานการณ์ในการจัดการขยะมูลฝอย.....	17
2.3 วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย.....	18
2.4 กฎหมายและนโยบายการจัดการขยะมูลฝอย.....	18
2.5 ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ นครราชสีมา.....	19
2.5.1 ที่ตั้ง.....	19
2.5.2 อาณาเขต.....	20
2.5.3 เส้นทางคมนาคม.....	20
2.5.4 อาชีพ.....	21
2.5.5 ประชากร.....	21
2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22

2.7	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	26
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	28
3.1	รูปแบบการศึกษา.....	28
3.2	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	28
3.3	ตัวแปรที่ศึกษา.....	30
3.4	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	30
3.5	วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	31
3.6	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
3.7	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
4	ผลการศึกษาและวิเคราะห์ผล.....	33
4.1	การสำรวจปริมาณขยะมูลฝอยในตำบลสำนักตะคร้อ.....	33
4.2	แนวทางในการจัดการขยะตำบลสำนักตะคร้อ.....	34
4.3	ผลการศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ.....	35
4.3.1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	35
4.3.2	ข้อมูลระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนใน การจัดการขยะมูลฝอยในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหาร ส่วนตำบลสำนักตะคร้อ.....	39
4.3.3	แบบสัมภาษณ์คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ.....	45
5	สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	47
5.1	ข้อเสนอแนะ.....	48
5.1.1	ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนา.....	48
5.1.2	ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ.....	49
5.1.3	ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ.....	49
	เอกสารอ้างอิง.....	50
	ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	52
	ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์.....	57
	ประวัติผู้เขียน.....	59

สารบัญญัตินำ

ตารางที่	หน้า
1.1 ข้อมูลจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2535 ถึง พ.ศ.2544	3
1.2 ข้อมูลจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2545 ถึง พ.ศ.2553	5
1.3 ปริมาณขยะในระดับประเทศที่เพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2536 ถึง พ.ศ.2548	7
2.1 จำนวนประชากรตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา	21
3.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำแนกตามหมู่บ้าน	29
4.1 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามเพศ	35
4.2 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามอายุ	36
4.3 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามสถานภาพ	36
4.4 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามระดับการศึกษา	36
4.5 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามอาชีพ	37
4.6 จำนวนร้อยละ จำแนกตามรายได้	37
4.7 จำนวนร้อยละ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	38
4.8 จำนวนร้อยละ จำแนกตามลักษณะที่อยู่อาศัย	38
4.9 จำนวนร้อยละ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	38
4.10 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย	39
4.11 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อด้านการนำกลับมาใช้ใหม่	41
4.12 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อด้านการคัดแยก ขยะมูลฝอย	43
4.13 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อในภาพรวม	45

สารบัญญรูปภาพ

รูปที่	หน้า
1.1	กราฟแสดงข้อมูลจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2535 ถึง พ.ศ.2544..... 2
1.2	กราฟแสดงข้อมูลจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2545 ถึง พ.ศ.2553..... 4
1.3	กราฟแสดงปริมาณขยะในระดับประเทศที่เพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2536 ถึง พ.ศ.2548..... 6
1.4	สภาพหลุมขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ..... 9
1.5	รถบรรทุกขยะที่นำมาใช้ในการบรรทุกขยะในช่วงแรกของ อบต.สำนักตะคร้อ..... 10
1.6	รถบรรทุกขยะที่นำมาใช้ในการบรรทุกขยะในปัจจุบันของ อบต.สำนักตะคร้อ..... 10
1.7	การจัดการภายในพื้นที่หลุมขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ..... 11
1.8	การทิ้งขยะลงถังไม่มีการคัดแยกก่อนทิ้งลงถังขยะ..... 12
1.9	การทิ้งขยะลงถังไม่มีการคัดแยกก่อนทิ้งลงถังขยะ..... 12
2.1	แผนที่จังหวัดนครราชสีมา..... 19
2.2	แผนที่ตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา..... 20
2.3	กรอบแนวคิดในการพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ..... 27
4.1	การสำรวจปริมาณขยะในครัวเรือน..... 34
4.2	การชั่งขยะหาปริมาณน้ำหนักรวมทั้งหมด..... 34

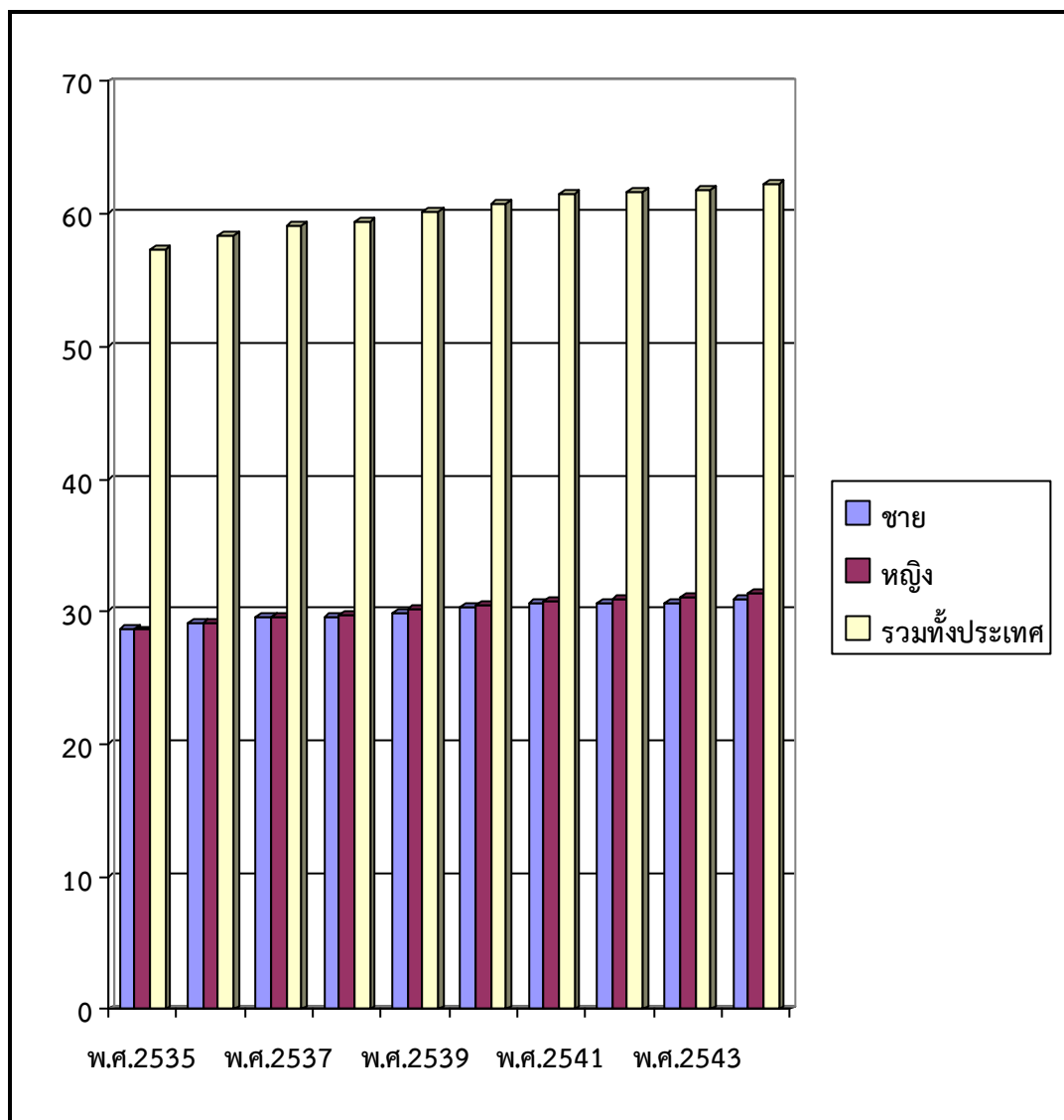
บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปัจจุบัน วิทยาการก้าวหน้าทำให้จำนวนประชากรในชุมชนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการขยายตัวอย่างรวดเร็วของชุมชน อัตราการบริโภคเพิ่มมากขึ้น อัตราการใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นเพื่อผลิตเครื่องอุปโภคบริโภค เป็นเหตุให้มีสิ่งเหลือใช้เป็นจำนวนมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาของขยะมูลฝอย อันเป็นเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและมีผลต่อสุขภาพอนามัย นับเป็นปัญหาที่สำคัญของชุมชน ซึ่งต้องจัดการและแก้ไข ได้แก่ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และสารพิษที่ปนเปื้อนอยู่ในแหล่งน้ำ ดินและอากาศ ตลอดจนบางส่วนตกค้างในอาหาร ทำให้ประชาชนทั่วไปเสี่ยงอันตรายจากโรคต่าง ๆ เช่น โรคมะเร็ง และโรคผิดปกติทางพันธุกรรม เป็นต้น

จากตัวเลขจำนวนการเพิ่มจำนวนประชากรของประเทศไทย (สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2553) ในรอบหลายปีที่ผ่านมาพบว่ามีประชากรเพิ่มขึ้นทุกปี ดังรูปที่ 1.1 กราฟแสดงข้อมูลจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2535 ถึง พ.ศ. 2544 และรูปที่ 1.2 กราฟแสดงข้อมูลจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2545 ถึง พ.ศ. 2553 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้มีสิ่งเหลือใช้เป็นจำนวนมากขึ้นเนื่องจากการเพิ่มจำนวนประชากรของประเทศไทยก่อให้เกิดปัญหาของขยะมูลฝอย

หน่วย : ล้านคน

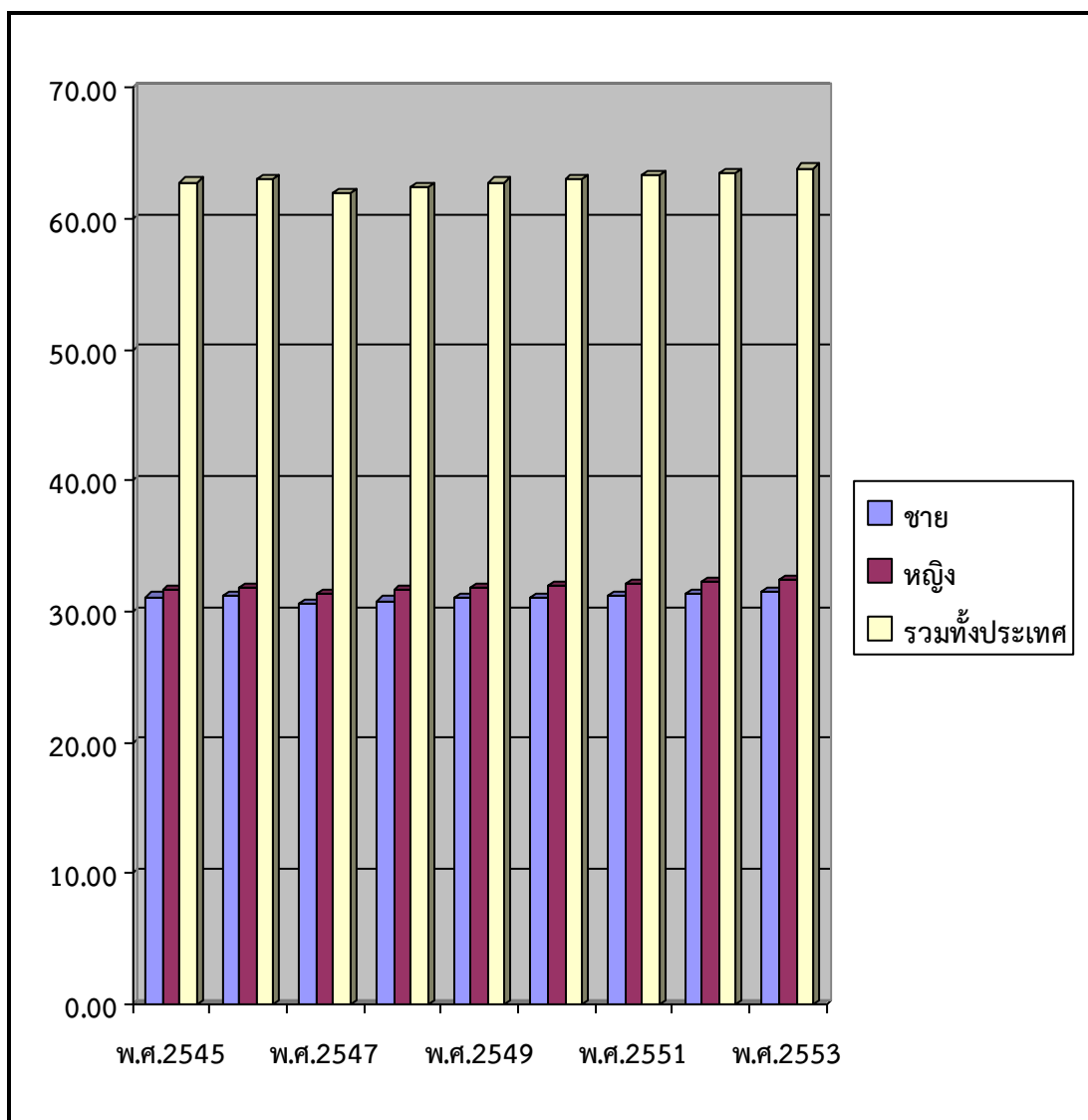
รูปที่ 1.1 กราฟแสดงข้อมูลจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2535 ถึง พ.ศ. 2544
(ข้อมูลจากสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2553)

จากตารางที่ 1.1 ข้อมูลจำนวนประชากรรวมทั้งประเทศจากปี พ.ศ. 2535 มีจำนวนประชากรรวมทั้งประเทศ 57,374,998 คน และมีประชากรรวมทั้งประเทศ จำนวน 62,308,887 คน ในปี พ.ศ.2544 ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ข้อมูลจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2535 ถึง พ.ศ. 2544

(จากสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2553)

ปี พ.ศ.	เพศชาย	เพศหญิง	รวมทั้งประเทศ
2535	28,740,597	28,634,401	57,374,998
2536	29,205,086	29,130,986	58,336,072
2537	29,552,978	29,542,441	59,095,419
2538	29,678,600	29,781,782	59,460,382
2539	29,973,059	30,143,123	60,116,182
2540	30,295,797	30,520,430	60,816,227
2541	30,591,602	30,874,576	61,466,178
2542	30,650,172	31,011,529	61,661,701
2543	30,725,016	31,153,730	61,878,746
2544	30,913,485	31,395,402	62,308,887

หน่วย : ล้านคน

รูปที่ 1.2 กราฟแสดงข้อมูลจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2545 ถึง พ.ศ. 2553
(ข้อมูลจากสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2553)

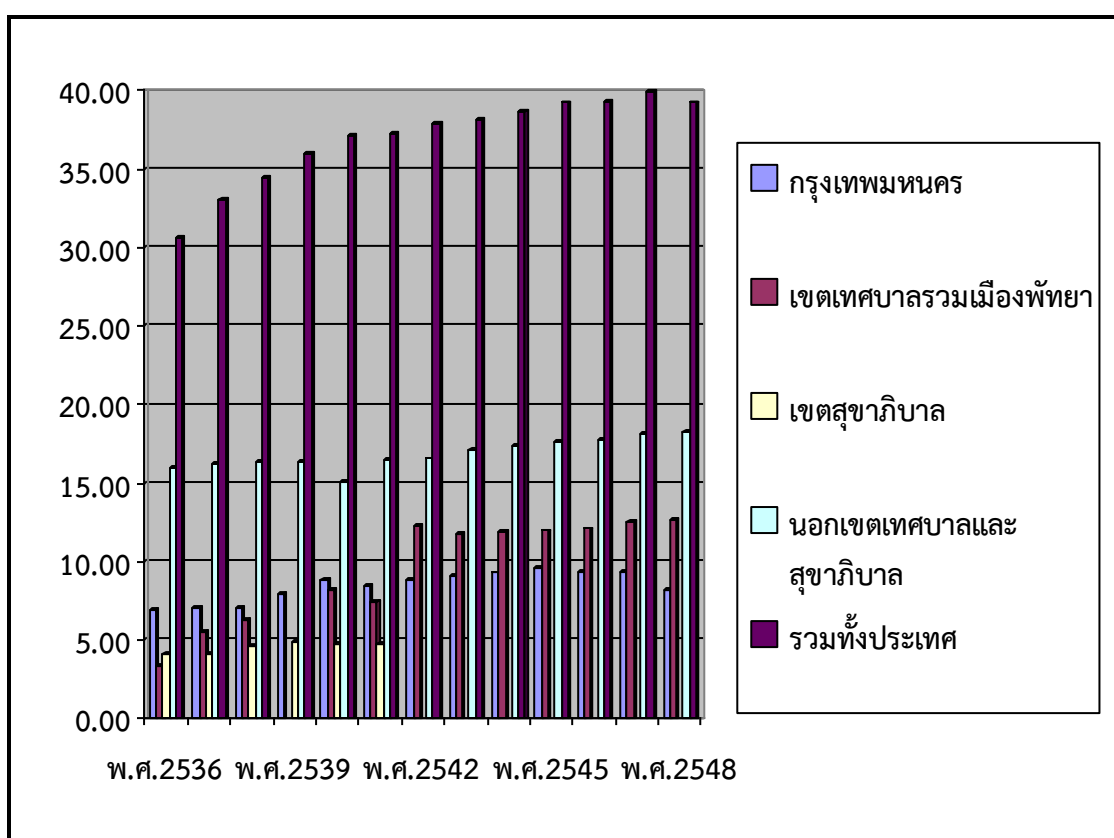
จากตารางที่ 1.2 ข้อมูลจำนวนประชากรรวมทั้งประเทศจากปี พ.ศ. 2545 มี จำนวนประชากร รวมทั้งประเทศ 62,799,872 คน และมีประชากรรวมทั้งประเทศ จำนวน 63,878,267 คน ในปี พ.ศ.2553 ดังตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 ข้อมูลจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2545 ถึง พ.ศ. 2553

(จากสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2553)

ปี พ.ศ.	เพศชาย	เพศหญิง	รวมทั้งประเทศ
2545	31,139,647	31,660,225	62,799,872
2546	31,255,350	31,824,415	63,079,765
2547	30,616,790	31,356,831	61,973,621
2548	30,818,629	31,599,425	62,418,054
2549	31,007,857	31,820,849	62,828,706
2550	31,095,942	31,942,305	63,038,247
2551	31,255,869	32,133,861	63,389,730
2552	31,293,096	32,231,966	63,525,062
2553	31,451,801	32,426,466	63,878,267

เมื่อมีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น ปริมาณขยะก็จะมีจำนวนเพิ่มปริมาณมากขึ้นทุกปี ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากชุมชนทั่วประเทศในปี พ.ศ.2545 พบว่าประเทศไทยมีปริมาณขยะมูลฝอย ประมาณ 39,225 ตันต่อวัน เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครมีปริมาณขยะมูลฝอย ประมาณวันละ 9,617 ตันต่อวัน ในขณะที่ปริมาณขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลรวมเมืองพัทยา ประมาณวันละ 11,976 ตันต่อวัน นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ประมาณวันละ 17,632 ตันต่อวัน ดังรูปที่ 1.3 กราฟแสดงปริมาณขยะในระดับประเทศที่เพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2536 ถึง พ.ศ.2548 (สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย ส่วนขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล,2554)

หน่วย : พันตันต่อวัน

รูปที่ 1.3 กราฟแสดงปริมาณขยะในระดับประเทศที่เพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2536 ถึง พ.ศ.2548
(สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย ส่วนขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล,2554)

จากตารางที่ 1.3 แสดงปริมาณขยะในระดับประเทศที่เพิ่มขึ้นในช่วง พ.ศ.2536 มีจำนวนปริมาณขยะ รวมทั้งประเทศ 30,630 ตันต่อวัน และมีปริมาณขยะในระดับประเทศ จำนวน 39,221 ตันต่อวัน ในปี พ.ศ.2548 ดังตารางที่ 1.3

ตารางที่ 1.3 ปริมาณขยะในระดับประเทศที่เพิ่มขึ้นในช่วง พ.ศ.2536 ถึง พ.ศ.2548

หมายเหตุ : ในปี พ.ศ.2542 สุขาภิบาลได้รับยกฐานะเป็นเทศบาลทั้งหมด

(สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย ส่วนขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล,2554)

ปี พ.ศ.	กรุงเทพมหานคร	เขตเทศบาล รวมเมือง พัทยา	เขตสุขาภิบาล	นอกเขต เทศบาลและ สุขาภิบาล	ปริมาณขยะ รวมทั้ง ประเทศ
2536	7,050	3,422	4,138	16,030	30,630
2537	7,000	5,618	4,184	16,206	33,008
2538	7,192	6,311	4,655	16,334	34,492
2539	8,098	6,658	4,895	16,378	36,029
2540	8,949	8,196	4,819	15,138	37,102
2541	8,497	7,414	4,777	16,558	37,246
2542	8,990	12,328	-	16,561	37,879
2543	9,130	11,785	-	17,170	38,170
2544	9,317	11,903	-	17,423	38,643
2545	9,617	11,976	-	17,632	39,225
2546	9,340	12,100	-	17,800	39,240
2547	9,356	12,500	-	18,100	39,956
2548	8,291	12,635	-	18,295	39,221

อันตรายเกิดจากขยะมูลฝอยยังมีผลกระทบต่อสุขภาพของเราและก่อให้เกิดโรคได้ เช่น

- โรคระบบทางเดินอาหาร ซึ่งเกิดจากเชื้อจุลินทรีย์ ต่าง ๆ เช่น ไวรัส รา แบคทีเรีย ในขยะมูลฝอยที่ตกค้างบนพื้นที่จะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของหนู ยุง แมลงสาบ แมลงวัน ซึ่งเป็นพาหะนำโรคติดต่อ เช่น โรคท้องร่วง โรคพยาธิต่าง ๆ และโรคบิด โดยเชื้อจะเข้าสู่ร่างกายคนเรา จากการกินอาหารและน้ำหรือการจับต้องด้วยมือ
- โรคจากการติดเชื้อ อันตรายจากขยะติดเชื้อโรค เช่น กุญแจอนามัย ผ้าอนามัย กระดาษทิชชูของคนที่เป็นวัณโรคใช้จับเสมหะหรือน้ำลาย สำลีเช็ดแผล พลาสติกปิดแผล อาหารเน่าบูดและซากสัตว์

- โรคภูมิแพ้ เกิดจากการสูดดมฝุ่นละออง ที่ปลิวฟุ้งกระจายมาจากเศษขยะชนิดต่าง ๆ เช่น เศษกระดาษ ฝุ่นฝ้าย ผงหมึกพิมพ์จากเศษกระดาษ ตลอดจนของเสียที่เป็นอันตรายบางชนิดที่ระเหยหรือปล่อยสารต่าง ๆ ออกมาเป็นฝุ่นผสมอยู่ในอากาศ การเผาขยะยังทำให้สารอันตรายปะปนอยู่ใน อากาศในรูปของไอหรือฝุ่นของสารเคมีต่าง ๆ
- ปวดศีรษะ คลื่นไส้ และอาเจียน เกิดจากกลิ่นขยะที่เน่าเหม็น ขยะมูลฝอยที่กองทิ้งไว้ ไม่มีการฝังกลบหรือจากการเก็บขยะไม่หมด ทำให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวน
- โรคมะเร็ง เกิดจากได้รับสารพิษต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน ไม่ว่าจะจากการสูดดมอากาศเสียของการเผาขยะ ซึ่งเกิดจากการเผาขยะมูลฝอยกลางแจ้ง ทำให้เกิดควันและสารพิษปนเปื้อนในอากาศ เช่น สารไดออกซิน และพีวเรนระหว่างเผา ซึ่งสารทั้งสองนี้เป็นสารก่อให้เกิดมะเร็งและทำลายการทำงานของตับ สารหนูในแบตเตอรี่มือถือ ซึ่งสารที่ทำให้เกิดมะเร็งผิวหนังและมะเร็งปอด สารเบริลเลียมที่ใช้ในแผงวงจรหลักของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อย่างมือถือ ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็ง โดยเฉพาะมะเร็งปอด (นิตยสารชีวจิต, 2551)

องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนประชากรทั้งหมด 6,843 คน จำนวน 1,991 หลังคาเรือน มีพื้นที่รับผิดชอบจำนวน 16 หมู่บ้าน มีปริมาณขยะเฉลี่ยต่อวัน จำนวน 1,650 กิโลกรัม และหากเป็นช่วงเทศกาลสำคัญ เช่น เทศกาลปีใหม่ เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลเข้าพรรษา ขยะจะมีปริมาณขยะเฉลี่ยต่อวันที่จำนวน 2,200 กิโลกรัม แม้องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อมีรูปแบบการจัดการขยะโดยใช้วิธีแบบฝังกลบ ซึ่งบ่อขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา เป็นบ่อดินตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านโนนสมบูรณ์ หมู่ที่ 7 ดังรูปที่ 1.4 ซึ่งเป็นที่ดินสาธารณะประโยชน์พลเมืองใช้ร่วมกัน ก่อนที่จะใช้พื้นที่ดังกล่าวเป็นบ่อขยะแบบฝังกลบ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ได้ดำเนินการประชาคมสอบถามความคิดเห็นจากภาคประชาชนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก่อนมติดสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา จะอนุมัติก่อสร้างเป็นหลุมขยะ ซึ่งมีขนาดความกว้าง 42.00 เมตร มีขนาดความยาว 80.00 เมตร ลึก 3.50 เมตร มีคันดินล้อมรอบ พร้อมสร้างรั้วเหล็กล้อมรอบมีความสูง 1.50 เมตร และมีประตูเข้า - ออก สถานที่บ่อขยะห่างจากชุมชนประมาณ 5 กิโลเมตร ไม่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ ล้อมรอบด้วยป่าไม้ สำหรับพื้นดินของบ่อขยะไม่มีแผ่นยางรองรับหรือป้องกันการรั่วไหลของเสียซึมลงพื้นดิน แต่สภาพบ่อขยะมีพื้นเป็นหินทรายแข็ง มีเพียงพื้นผิวดินของบ่อขยะเท่านั้น

รูปที่ 1.4 สภาพหลุมขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่บ้านโนนสมบูรณ์ หมู่ที่ 7 ตำบลสำนักตะคร้อ

การจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา การนำรวบรวมขยะจากถังขยะที่อยู่ในชุมชนไปทิ้งที่หลุมขยะโดยวิธีเก็บรวบรวมใส่รถบรรทุกขยะ โดยการจัดซื้อรถบรรทุกเพื่อการเกษตรมาใช้ในการบรรทุกขยะในช่วงแรก ๆ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อมีงบประมาณอย่างจำกัด ดังรูปที่ 1.5 รถบรรทุกขยะที่นำมาใช้ในการบรรทุกขยะในช่วงแรก ที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อได้เริ่มดำเนินการจัดการขยะ และรูปที่ 1.6 รถบรรทุกขยะในปัจจุบันที่นำมาใช้บรรทุกขยะในเขตพื้นที่ตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา

รูปที่ 1.5 รถบรรทุกขยะที่นำมาใช้ในการบรรทุกขยะในช่วงแรกที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อได้เริ่มดำเนินการจัดการขยะ

รูปที่ 1.6 รถบรรทุกขยะในปัจจุบันที่นำมาใช้บรรทุกขยะในเขตพื้นที่ตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา

เมื่อพื้นที่ในหลุมขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา มีปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้นก็จะนำรถไถมาเกรดเกลี่ยหรือรถดั๊ก เพื่อให้มีพื้นที่ให้รถบรรทุกขยะเข้ามาทิ้งขยะได้ ระยะเวลาในการเกรดหลุมขยะขึ้นอยู่กับพื้นที่ในหลุมขยะที่เหลือพื้นที่สำหรับทิ้งขยะ ดังรูปที่ 1.7 การจัดการภายในหลุมขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา

รูปที่ 1.7 การจัดการภายในพื้นที่หลุมขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ
อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา

สำหรับการทิ้งขยะของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ นั้น ไม่มีการคัดแยกก่อนทิ้งให้ถูกวิธี โดยจะนำไปทิ้งรวมใส่ถังขยะที่องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักตะคร้อได้จัดให้ ทำให้การจัดการขยะในพื้นที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ และส่งผลกระทบต่อประชาชน โดยตรง ดังรูปที่ 1.8 การทิ้งขยะลงถังไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งลงถังขยะ ซึ่งถังขยะที่ใช้ทำมาจากยางรถยนต์ และรูปที่ 1.9 การทิ้งขยะลงถังไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งลงถังขยะ ซึ่งถังขยะที่ใช้ทำมาจากถังพลาสติก 200 ลิตร

รูปที่ 1.8 การทิ้งขยะลงถังไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งลงถังขยะ ซึ่งถังขยะที่ใช้ทำมาจากยางรถยนต์

รูปที่ 1.9 การทิ้งขยะลงถังไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งลงถังขยะ ซึ่งถังขยะที่ใช้ทำมาจากถังพลาสติก 200 ลิตร

จากปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาเรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา ขึ้น โดยมุ่งเน้นที่จะศึกษาในส่วนพฤติกรรมของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา ดังนั้น การพัฒนาและการให้ประชาชนมีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยที่ดี เป็นแนวทางหนึ่งที่จะลดปริมาณขยะและแบ่งเบาภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ได้ในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อทราบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ

1.3 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาเป็นการศึกษารูปแบบการจัดการเก็บขยะชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา โดยการสุ่มตัวอย่างจากหมู่บ้าน รวมทั้งหมด 16 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากร 6,843 คน โดยแจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ให้ตอบแบบสอบถาม 380 ชุด จาก ที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ จำนวน 380 คน เป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการของ ยามาเน่ (Yamane) ในการคำนวณจำนวนของประชากรที่ใช้ในการศึกษาในเขตพื้นที่ตำบลสำนักตะคร้อ

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา
2. ผลการศึกษาที่ได้จะนำไปเป็นข้อมูล ให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมสนับสนุน ให้ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยให้มีความถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพการดำเนินการนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา

บทที่ 2

ทฤษฎีและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

กรณีศึกษา : พฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดประเด็นศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบพื้นฐานและประกอบแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ตามลำดับดังต่อไปนี้ 2.1) ทฤษฎีแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย 2.2) สถานการณ์ในการจัดการขยะมูลฝอย 2.3) วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย 2.4) กฎหมายและนโยบายการจัดการขยะมูลฝอย 2.5) ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา 2.6) ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2.7) กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 ทฤษฎีแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย

2.1.1 ความหมายของพฤติกรรม

สุเมธ เคียวอิศเรศ (2527) ได้ให้ความหมายของ พฤติกรรม คือ กิริยาอาการที่แสดงออกหรือปฏิกิริยาโต้ตอบที่เกิดขึ้นเมื่อเผชิญกับสิ่งเร้าซึ่งจะออกมาจากภายนอกหรือภายในร่างกายได้ ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีสิ่งเร้า หรืออีกนัยหนึ่งคือ มนุษย์ได้แสดงพฤติกรรมออกมาเนื่องจากเกิดแรงจูงใจที่จะตอบสนองความต้องการ ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือมีเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง

ณัฐรดี คงคั่น (2546) ได้ให้ความหมายของ พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมใด ๆ ของมนุษย์ที่ตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ ทั้งที่สังเกตได้ คือ พฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตไม่ได้หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายใน จะเห็นได้ว่าความหมายของพฤติกรรมตามคำนิยามนี้เน้นที่การกระทำหรือกิจกรรมใด ๆ ของมนุษย์ที่ตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ ซึ่งต่างจากของสุเมธ เคียวอิศเรศ ซึ่งได้ให้ความหมายครอบคลุม พฤติกรรม คือ กิริยาอาการที่แสดงออกหรือปฏิกิริยาโต้ตอบที่เกิดขึ้นเมื่อเผชิญกับสิ่งเร้าซึ่งจะออกมาจากภายนอกหรือภายในร่างกายได้

อรพิน แสงสว่าง (2539) ได้ให้ความหมายของ พฤติกรรม (behavior) ว่าเป็นการกระทำที่แสดงออกเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ หรือปฏิกิริยาตอบสนองที่ได้เลือกสรรแล้วว่าเหมาะสมที่สุดสำหรับสถานการณ์นั้น ๆ พฤติกรรมของมนุษย์ แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

- พฤติกรรมภายนอก คือ พฤติกรรมที่มองเห็นได้ด้วยสายตา เช่นการกระทำการพูด การเดิน การวิ่ง ซึ่งเป็นลักษณะอาการที่แสดงออกมาให้เห็น และสามารถวัดได้

- พฤติกรรมภายใน คือ พฤติกรรมที่ไม่สามารถเห็นได้ด้วยสายตาจะอยู่ภายในจิตใจ เช่น การคิด ความรู้สึกความ เชื่อ ค่า นิยม ทศนคติ เป็นพฤติกรรมที่มองไม่เห็นแต่วัดได้โดยใช้เครื่องมือหรือวิธีการศึกษาทั้งนี้บุคคลจะแสดงออกพฤติกรรมแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม การแสดงพฤติกรรมของบุคคลจึงเป็นผลมาจากการเรียนรู้ผ่านสิ่งเร้าต่างๆ จะเห็นได้ว่าความหมายของพฤติกรรมตามคำนิยามนี้เน้นที่การกระทำที่แสดงออกเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ หรือปฏิกิริยาตอบสนองที่ได้เลือกสรรแล้วว่าเหมาะสมที่สุดสำหรับสถานการณ์นั้น ๆ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ซึ่งต่างจากของซูเมธ เกียว อิศเรศ ซึ่งได้ให้ความหมายครอบคลุม พฤติกรรม คือกริยาอาการที่แสดงออกหรือปฏิกิริยาโต้ตอบที่เกิดขึ้นเมื่อเผชิญกับสิ่งเร้าซึ่งจะออกมาภายนอกหรือภายในร่างกายได้และต่างจากฉันทูริติ คงคั่น ซึ่งได้ให้ความหมายพฤติกรรมตามคำนิยามนี้เน้นที่การกระทำหรือกิจกรรมใด ๆ ของมนุษย์ที่ตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ

สุทินีย์ สีสวรรณ (2540) ได้จำแนก กระบวนการเกิดพฤติกรรมในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพนั้นเกิดกระบวนการทางพฤติกรรมที่แสดงถึงลักษณะทางพฤติกรรมเป็น 3 กระบวนการคือ

- กระบวนการเกิดการเรียนรู้ (perception) คือ กระบวนการที่รับข่าวสารจากสภาพแวดล้อมโดยผ่านทางระบบประสาทสัมผัสกระบวนการนี้จึงรวมการรู้สึก (sensation) ด้วย
- กระบวนการรู้ (cognition) คือ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตที่รวมสิ่งเรียนรู้การจำ การคิดกระบวนการทางจิตจะรวมถึงการพัฒนากระบวนการ รับรู้ จึงเป็นกระบวนการทางปัญญากระบวนการรับรู้และกระบวนการรู้นี้เกิดการตอบสนองทางด้านอารมณ์เกิดกระบวนการทางด้านอารมณ์ ทั้ง กระบวนการรับรู้ กระบวนการรู้ และกระบวนการทางอารมณ์เป็นพฤติกรรมภายใน
- กระบวนการเกิดพฤติกรรมในสภาพแวดล้อม (spatial behavior) คือ กระบวนการที่บุคคล มีพฤติกรรมเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมผ่านการกระทำเป็นที่สังเกตได้จากภายนอกเป็นพฤติกรรมภายนอก

2.1.2 ความหมายของขยะ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับ พ.ศ. 2525 ได้ให้คำจำกัดความหมายของคำว่า ขยะมูลฝอย หมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหารเศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร ฝุน ละเอียดอง เถ้า มูลสัตว์หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่นๆ ซึ่งครอบคลุมถึงเศษสิ่งของทุกชนิดที่เหลือใช้เศษวัสดุที่ไม่ใช่ แล้วหรือที่ทิ้งแล้วหรือสิ่งอื่น

ใดที่ต้องเก็บกวาดจากที่ใด ๆ ยกเว้น อุจจาระและปัสสาวะของมนุษย์ ซึ่งเป็นสิ่งปฏิภูลที่ต้องการเก็บ และการกำจัดที่แตกต่างออกไป ขยะมูลฝอยอาจมีขนาดแตกต่างออกไป จากบ้านเรือน ที่พักอาศัย สถานที่ต่าง ๆ รวมถึงสถานที่สาธารณะ ตลาด และโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น

กรมควบคุมมลพิษ (2546) ได้ให้คำนิยามของคำว่ามูลฝอยว่า หมายถึง มูลฝอยตาม กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่เก็บ ขน หรือรวบรวมจากชุมชน แต่ไม่รวมถึงมูลฝอยติดเชื้อตาม กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของโรงงานที่มีลักษณะและคุณสมบัติที่ กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

- มูลฝอยทั่วไป หมายความว่า มูลฝอยที่ย่อยสลายได้ยาก หรืออาจจะย่อยสลายได้เอง ตามธรรมชาติ แต่ไม่คุ้มกับต้นทุนในการนำกลับมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่โดยผ่าน กรรมวิธีการผลิตทางอุตสาหกรรม เช่น ก่อ้งบรรจุนมพร้อมดื่ม โฟม ชองหรือ ถุงพลาสติกสำหรับบรรจุอาหาร
- มูลฝอยย่อยสลาย หมายความว่า มูลฝอยที่ย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติและหรือ สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษอาหาร มูลสัตว์ ซากหรือเศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ เป็นต้น แต่ไม่รวมถึงซากหรือเศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการ ทดลองในห้องปฏิบัติการ
- มูลฝอยที่ยังใช้ได้ (รีไซเคิล) หมายความว่า มูลฝอยที่สามารถนำกลับมาทำเป็น ผลิตภัณฑ์ใหม่โดยผ่านกรรมวิธีการผลิตทางอุตสาหกรรม เช่น เศษเหล็ก แก้ว พลาสติก กระดาษ เป็นต้น
- มูลฝอยอันตราย หมายความว่า มูลฝอยที่เป็นพิษ หรือมีส่วนประกอบของวัตถุ ดังต่อไปนี้
 - (1) วัตถุระเบิดได้
 - (2) วัตถุไวไฟ
 - (3) วัตถุออกไซด์และวัตถุเปอร์ออกไซด์
 - (4) วัตถุมีพิษ
 - (5) วัตถุที่ทำให้เกิดโรค
 - (6) วัตถุกัมมันตรังสี
 - (7) วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม
 - (8) วัตถุกัดกร่อน
 - (9) วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง

(10) วัตถุอย่างอื่นที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรืออาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืชหรือทรัพย์สิน เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ถ่านไฟฉาย หรือแบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะที่ใช้บรรจุสารกำจัดแมลงหรือวัชพืช กระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น

- ถุงพลาสติกใสมูลฝอย หมายความว่า ถุงพลาสติกที่ใช้ใสมูลฝอยประเภทต่าง ๆ ก่อนนำไปเท หรือทิ้ง ยंत्रที่รองรับมูลฝอยแบบพลาสติก ซึ่งมีคุณลักษณะ สี เชือกหรือวัสดุผูกรัดปากถุงตามที่กำหนดไว้
- ที่รองรับมูลฝอยแบบพลาสติก หมายความว่า ภาชนะที่ใช้เก็บ ขน หรือรวบรวมมูลฝอยประเภทต่างๆ ก่อนนำไปกำจัด ซึ่งทำจากโพลีเอทิลีน โพลีโพรพิลีน หรือวัสดุประเภทอื่น ๆ ที่มีคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้
- ที่สาธารณะ หมายความว่า ที่สาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- สถานสาธารณะ หมายความว่า สถานสาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- ชุมชน หมายความว่า กลุ่มคนที่มีวิถีชีวิตเกี่ยวพันและมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน อย่างเป็นปกติและต่อเนื่อง โดยเหตุที่อยู่ในอาณาบริเวณเดียวกันหรือมีอาชีพเดียวกัน หรือประกอบกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน หรือมีวัฒนธรรม ความเชื่อ หรือความสนใจร่วมกัน

2.2 สถานการณ์ในการจัดการขยะมูลฝอย

มลพิษจากขยะมูลฝอย เป็นหนึ่งในปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ทวีความรุนแรง ในปี พ.ศ. 2553 มีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 15.18 ล้านตัน หรือประมาณวันละ 41,583 ตัน มีขยะมูลฝอยที่ได้รับการกำจัดอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ประมาณร้อยละ 40 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ดังนั้น เพื่อลดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ให้มีการควบคุมและลดปริมาณของเสีย ส่งเสริมการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้เทคโนโลยีเพื่อให้เกิดการใช้ซ้ำหรือหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่และการเพิ่มศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (รายงานประจำปี กรมควบคุมมลพิษ , 2553)

สำหรับพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ ไม่มีความร่วมมือที่ดี เห็นได้จากการทิ้งขยะไม่เป็นที่ หรือการเผาขยะ ประชาชนไม่เต็มใจที่จะชำระ

ค่าบริการและไม่ชอบหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย ประชาชนมองว่าน่าจะเป็นการบริการที่ไม่เสียค่าบริการจากภาครัฐ ประชาชนในพื้นที่ไม่เห็นความสำคัญของการจัดการขยะมูลฝอย เมื่อทิ้งขยะก็ไม่สนใจในการคัดแยกก่อนทิ้ง ความตระหนักเกี่ยวกับขยะมูลฝอยอยู่ในระดับต่ำ ไม่เพียงเฉพาะเรื่องขยะมูลฝอยทั่วไปและค่าธรรมเนียมเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการไม่นำขยะมาใช้ใหม่เพื่อให้เกิดมูลค่า

2.3 วิธีการกำจัดขยะ

ขยะมูลฝอย เป็นมลพิษที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นประชาชนในชุมชนต้องร่วมมือร่วมใจกันจัดการโดยการลด คัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด โดยเริ่มจากระดับครัวเรือนขยายออกไปสู่ชุมชน และองค์กรต่างๆ อันจะส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยลดลงในภาพรวมของประเทศ อีกทั้งยังเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์มากที่สุด การลดปริมาณขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด การคัดแยกมูลฝอยเพื่อให้ขายได้ในราคาดี การใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยในระดับครัวเรือนและชุมชน รวมทั้งตัวอย่างกิจกรรมลด คัดแยกและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย ซึ่งครัวเรือนและชุมชนสามารถดำเนินการได้ในระดับของท้องถิ่น ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นมีสัดส่วนองค์ประกอบที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ในอัตราที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น โดยสามารถนำขยะจำพวก พลาสติก แก้ว กระดาษ โลหะ อลูมิเนียม มารีไซเคิลได้ร้อยละ 30 - 35 และนำขยะอินทรีย์หรือขยะที่สามารถย่อยสลายได้มาหมักทำปุ๋ยได้ร้อยละ 45 - 50 แต่ปัจจุบันอัตราการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มีเพียงร้อยละ 22 ของปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น ซึ่งยังคงเป็นอัตราที่ต่ำมากเมื่อเปรียบเทียบกับขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการกลับมาใช้ประโยชน์ได้ (คู่มือแนวทางการลด คัดแยกและใช้ประโยชน์มูลฝอย กรมควบคุมมลพิษ , 2551)

ดังนั้นหากประชาชนในชุมชนตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดแยกและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยโดยเริ่มจากตนเองและครอบครัว หมู่บ้านหรือชุมชนสถานประกอบการต่างๆ เช่น ตลาด โรงเรียน วัด สถานที่ราชการ ก็จะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาในการจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยังช่วยให้ประหยัดงบประมาณ ทรัพยากรธรรมชาติและแบ่งเบาภารกิจของภาครัฐได้อีกด้วย

2.4 กฎหมายและนโยบายการจัดการขยะมูลฝอย

เมื่อมีการขยายตัวของชุมชนเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเพิ่มจำนวนมากขึ้นจึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนได้ประสบปัญหาไม่สามารถกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกฎหมายได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลดังนี้

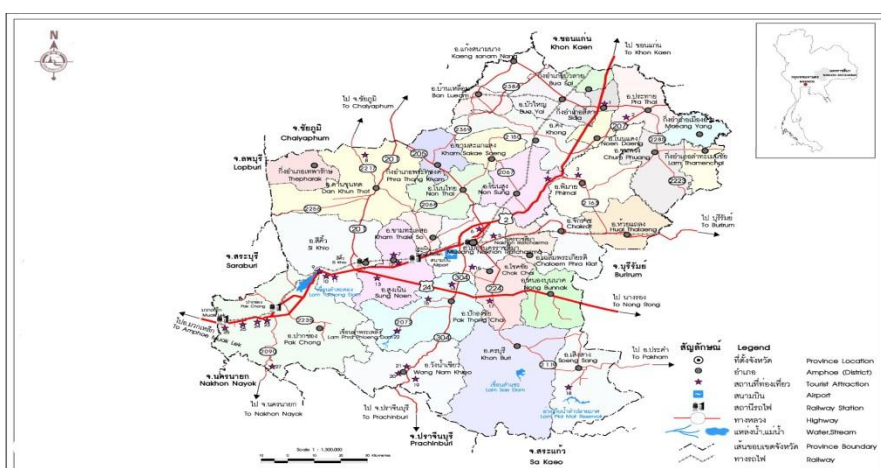
- พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 ได้กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
- พระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 ภายใบบังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อได้ดำเนินการตามกฎหมายในอำนาจหน้าที่ การดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยแต่ยังไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากยังไม่ได้รับความร่วมมือที่ดีจากประชาชนในพื้นที่

2.5 ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา

2.5.1 ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ตั้งอยู่บริเวณศูนย์ราชการ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดนครราชสีมา ระยะทางห่างจากศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา ระยะทางประมาณ 110 กิโลเมตร เนื้อที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 69.59 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 43,570 ไร่

รูปที่ 2.1 แผนที่จังหวัดนครราชสีมา

(ที่มา : <http://novabizz.com/map/36.html>)

รูปที่ 2.2 แผนที่ตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา
(สำนักงานทางหลวงชนบท จังหวัดนครราชสีมา,2554)

2.5.2 อาณาเขต โดยมีอาณาเขตที่ติดต่อกับระหว่างตำบลดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านกุดสระแก้ว บ้านคลองบง บ้านวังม่วงสามัคคี ตำบลวังขายทอง อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา และบ้านเกาะลอย ตำบลหนองกรด อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านโนนทอง บ้านโคกกระปือ บ้านเทพทักษิณ บ้านโนนแหน ตำบลหนองแวง อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา และบ้านวังโป่ง ตำบลบ้านเก่า อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านหนองมะค่า บ้านโนนสง่า ตำบลพันชนะ อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านเกาะแหลม บ้านสะพานเลียบ ตำบลบึงปรือ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา

2.5.3 เส้นทางคมนาคม

การคมนาคมของตำบลสำนักตะคร้อ ห่างจากตัวเมืองจังหวัดนครราชสีมามีถนนสายหลักคือทางหลวงหมายเลข 2 มิตรภาพ ตอนนครราชสีมา – สระบุรีถึงแยกโคกกรวด 12 กิโลเมตร และทางหลวงชนบท นม.2082 ทางแยกหนองสรวง – ด่านขุนทด 60 กิโลเมตร และทางหลวงสายสี่คิ้ว – ชัยภูมิแยกบ้านเหน็จณรงค์ 3 กิโลเมตร และทางหลวงชนบท นม.3012 (ถนนกำลิ่งเอก) – อำเภอเทพารักษ์ ระยะทาง 30 กิโลเมตร

2.5.4 อาชีพ

ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรม

2.5.5 ประชากร

จำนวนประชากรตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา ดังแสดงตารางที่ 2.1 จำนวนประชากรตำบลสำนักตะคร้อ (ฝ่ายทะเบียนและบัตร อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา ณ. เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2554)

ตารางที่ 2.1 จำนวนประชากรตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร			จำนวนครัวเรือน
		เพศชาย	เพศหญิง	รวม	
1	บ้านสำนักตะคร้อ	255	268	523	157
2	บ้านหนองโพธิ์	214	206	420	105
3	บ้านเทพนิมิตร	416	400	816	219
4	บ้านหัวสระ	134	125	259	75
5	บ้านทำนบเทวดา	212	208	420	134
6	บ้านชุมชนพัฒนา	215	229	444	156
7	บ้านโนนสมบูรณ์	243	246	489	134
8	บ้านหนองโพธิ์เหนือ	266	257	523	135
9	บ้านวังกะทะ	238	209	447	132
10	บ้านศิลาทอง	216	203	419	96
11	บ้านวังกะทะเหนือ	124	118	242	76
12	บ้านโนนทองกลาง	82	87	169	39
13	บ้านถนนมเขต	210	195	405	107
14	บ้านเทพารักษ์	186	144	330	164
15	บ้านวังกะหาด	191	180	371	115
16	บ้านสำนักตะคร้อ ร่วมพัฒนา	230	271	501	145
รวม		3,471	3,372	6,843	1,991

2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนกฤต บวกขุนทด (2553) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการการจัดเก็บขยะชุมชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนเมืองพัฒนา อำเภอคำบุงนทศ จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุของการทิ้งขยะไม่ถูกวิธีนั้นมาจากประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในรูปแบบของการจัดการการเก็บขยะมูลฝอย การคัดแยกการทิ้งขยะให้ถูกวิธี และขาดการประชาสัมพันธ์และการให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน

ธงชัย ทองทวี (2553) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่าประชาชนมีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่เหมาะสม ปัญหาที่พบคือ ปัญหากลิ่นเหม็นของกองขยะ ปัญหาแมลงวันและสัตว์นำโรคนิดต่าง ๆ ปัญหาควันจากการเผาขยะมูลฝอย แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองขามในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยนั้น มีความเห็นร่วมกันว่าควรร่วมมือกันทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน จะเห็นได้ว่าผลการศึกษาของ ธงชัย (2553) ได้เน้นให้มีความร่วมมือกันทั้งภาครัฐภาคเอกชน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ซึ่งแตกต่างจากผลการศึกษาของ ธนกฤต (2553) ที่เน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการขยะในชุมชน

พิภัทร แสงสินธุสร (2550) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลนครภูเก็ต และเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครภูเก็ตโดยรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุดคือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ รองลงมาคือ ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยในด้านการนำขยะกลับมาใช้ใหม่พบว่าประชาชนเลือกขยะประเภทกล่องกระดาษ หรือหนังสือพิมพ์เก็บไว้ขาย หรือนำกลับมาใช้ได้ อีก ในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยพบว่าประชาชนเลือกใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลาย ๆ ใบ และในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยพบว่าประชาชนมีพฤติกรรมการทิ้งขยะเปียกจะต้องมีถังขยะรองรับเสมอ ผลเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต พบว่า เพศ ระดับการศึกษา และการได้รับข้อมูลข่าวสารต่างกันทำให้มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ส่วนอายุ อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน รายได้ในครอบครัวต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัยต่างกัน

ทำให้มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครภูเก็ตไม่แตกต่างกัน เมื่อแยกพิจารณาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุดคือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ รองลงมาคือด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ซึ่งต่างจากผลการศึกษาของ ชงชัย (2553) ประชาชนมีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่เหมาะสม ปัญหาที่พบคือ ปัญหากลิ่นเหม็นของกองขยะ ปัญหาแมลงวัน และสัตว์นำเชื้อโรคชนิดต่าง ๆ ปัญหาจากควันจากการเผาขยะ

ประเมษฐ์ ห่วงมิตร (2550) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าวกรุงเทพมหานคร พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร โดยรวมมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุดคือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ รองลงมาคือ ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยในด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ประชาชนเลือกขยะประเภทกล่องกระดาษ หรือหนังสือพิมพ์เก็บไว้ขาย หรือนำกลับมาใช้ได้ อีก ในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ประชาชนเลือกใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของ ใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่า ใบเล็กหลาย ๆ ใบ และในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ประชาชนมีพฤติกรรม การทิ้งขยะเปียก จะต้องมีถังขยะรองรับเสมอ ผลเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกำจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่า เพศ อายุระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน รายได้ในครอบครัวต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว และลักษณะที่อยู่อาศัยต่างกัน ทำให้มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตลาดพร้าวกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน ซึ่งต่างจากผลการศึกษาของ พิภัทร (2550) ที่พบว่าผลเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย เมื่อแยกพิจารณาพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยเป็นรายด้านซึ่งพบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อนำผลการศึกษา พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยเป็นรายด้านมาเปรียบเทียบกับผลการศึกษาพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยเป็นรายด้านของ ประเมษฐ์ (2550) ที่พบว่าผลการศึกษาระหว่างนักวิจัยสองท่านนี้มีผลการศึกษาที่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากประชาชนในเขตเทศบาลนครภูเก็ตมีระดับการศึกษาและการได้รับข้อมูลข่าวสารต่างกันทำให้มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน

กรมควบคุมมลพิษ (2541) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางในการลดมลพิษโครงการพัฒนาของเสีย หรือวัสดุเหลือใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากสารเคมี และของเสีย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจุบันมีการนำเอาวัสดุ ประเภทแก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ ต่างๆ มารีไซเคิลกันบ้างแต่ยังมีน้อย ควรมีการสร้างกลไกการเรียกวัสดุเหลือใช้มารีไซเคิลให้มากขึ้นซึ่งเป็นการช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยลดปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อมได้อีกทางหนึ่ง และ

ในช่วงเวลาอีก 20 ปี จาก พ.ศ.2520 – 2560 ปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพที่จะนำกลับมาใช้ใหม่ได้จะมีประมาณ 18,161 – 32,395 ตัน/วัน จะเห็นได้ว่าผลการศึกษาของกรมควบคุมมลพิษ เน้นที่การสร้างกลไก การเรียกวัสดุเหลือใช้มารีไซเคิลให้มากขึ้น เพื่อเป็นการช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยลดปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อมได้ในระยะยาว ซึ่งต่างจากผลการศึกษาของนักวิจัยท่านอื่น ๆ ที่เน้นศึกษาเฉพาะด้านพฤติกรรมในการจัดการขยะ

พชรวรรณ ศรีวัลย์ (2542) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการกำจัดขยะของประชาชนในชนบทจังหวัดนครนายก มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาถึงพฤติกรรมการกำจัดขยะของประชาชนในเขตชนบทจังหวัดนครนายก โดยมุ่งศึกษาพฤติกรรมในลักษณะทั่วไปของครัวเรือนในการกำจัดขยะและความรับผิดชอบการกำจัดขยะของครัวเรือนของประชาชนจังหวัดนครนายก และเปรียบเทียบพฤติกรรมและความรับผิดชอบในการกำจัดขยะของประชาชนในชนบทจังหวัดนครนายกพบว่า พฤติกรรมการกำจัดขยะของประชาชนในชนบทจังหวัดนครนายก อยู่ในระดับที่ “ควรปรับปรุง” ความรับผิดชอบในการกำจัดขยะในครัวเรือนอยู่ในระดับ “มาก” การเปรียบเทียบพฤติกรรมในการกำจัดขยะและความรับผิดชอบในการกำจัดขยะกับตัวแปร พบว่า มีความสัมพันธ์กับ เพศ สถานภาพของครอบครัว ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยรวมของทุกคนในครอบครัว อาชีพหลักของครอบครัว และได้เปรียบเทียบพฤติกรรมในการกำจัดขยะแต่ละกลุ่ม พบว่า เพศหญิงมีพฤติกรรมในการกำจัดขยะดีกว่าเพศชาย แม่บ้านและสมาชิกในครัวเรือนมีพฤติกรรมในการกำจัดขยะดีกว่าหัวหน้าครอบครัว ผู้ที่มีการศึกษาในระดับมัธยมต้นขึ้นไปมีพฤติกรรม และความรับผิดชอบในการกำจัดขยะดีกว่าสมาชิกที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า รายได้เฉลี่ยรวมของทุกคนในครอบครัวรายได้น้อย มีพฤติกรรมในการกำจัดขยะดีกว่ารายได้สูง อาชีพเกษตรกรมีพฤติกรรมในการกำจัดขยะดีกว่าอาชีพค้าขายและรับจ้าง ความคิดเห็นในการกำจัดขยะจะอยู่ในระดับปานกลาง

นนทยา ศิริคุณ สุกัญญา คำเจริญ และธัญญ์ฐิตา ฤทธิ์นรเศรษฐ์ (2549) ได้ศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ใน 3 ลักษณะ คือ การลดการเกิดขยะมูลฝอย การนำกลับมาใช้ใหม่ และการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรจากหัวหน้าครอบครัวในเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่ โดยรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยเป็นรายด้านพบว่าด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับพอใช้ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับพอใช้ และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับพอใช้ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูล

ฝอยและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยมีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย ส่วนความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยไม่มีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย

จิระชัย ไกรกังวาร (2544) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยกรณีศึกษาเทศบาลเมืองวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอย และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอย ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ มีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยคือ ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และปัจจัยด้านสังคม และจิตวิทยา ได้แก่ ปัจจัยด้านการได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องขยะมูลฝอยและการรักษาความสะอาด และปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องขยะมูลฝอย ปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอย ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ของครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่ครอบครัวเข้ามาพักอาศัยในเขตเทศบาล และปัจจัยด้านสังคมและจิตวิทยา ได้แก่ ปัจจัยด้านความคิดเห็นต่อปัญหาขยะมูลฝอย

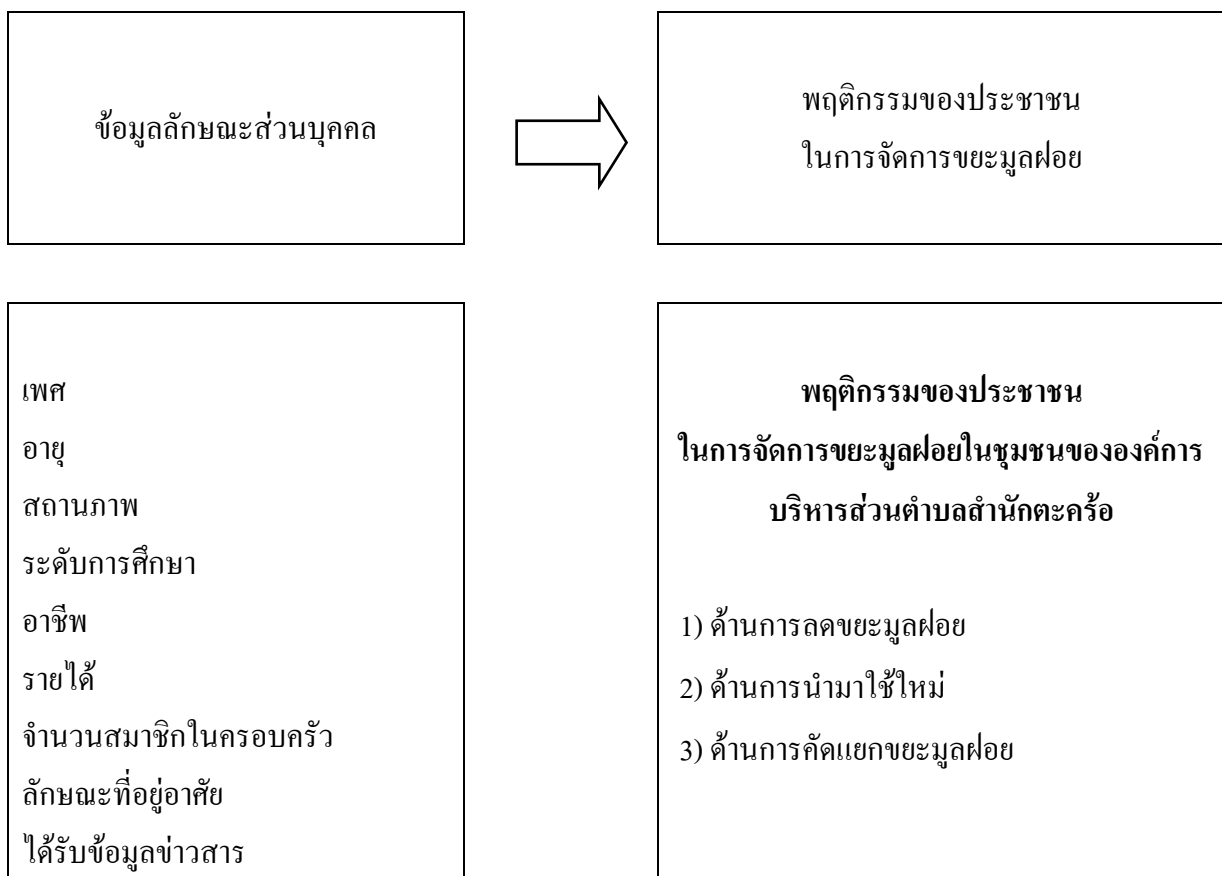
วลัยพร สกุลพอง (2551) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง โดยรวมมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุดคือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่รองลงมาคือ ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยในด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ประชาชนมีพฤติกรรมเลือกขยะประเภทกล่องกระดาษ หรือหนังสือพิมพ์เก็บไว้ขายหรือนำกลับมาใช้ได้ อีก ในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ประชาชนมีพฤติกรรมเลือกใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลาย ๆ ใบ และในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ประชาชนมีพฤติกรรม การทิ้งขยะเปียก โดยจะต้องมีถังขยะรองรับเสมอ ผลเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง พบว่า เมื่ออายุ และจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกันส่งผลให้พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุดแตกต่างกัน พฤติกรรมโดยรวมทั้งสามด้านในการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก

สิทธิชัย เทวธีระรัตน์ ประสิทธิ์ เณดินดา จตุรภัทร ชัยสุวรรณ เสาวณีย์ โคตรพันธ์ และรักจิต มั่นพลศรี (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การสื่อสารอย่างมีส่วนร่วมเพื่อจัดการปัญหาขยะของประชาชนท้องถิ่น อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้การ

สัมภาษณ์ การสังเกต และการสนทนากลุ่มเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยเน้นในหมู่บ้านโนนป่าตัว ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีวิกฤตการณ์ความขัดแย้งสูง เพราะเป็นพื้นที่ที่รองรับขยะทั้งหมดของอำเภอปากช่อง และจังหวัดใกล้เคียง ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สภาพทางสังคมวิทยาและจิตวิทยา ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร ผลการวิจัย พบว่าการเกิดปัญหาขยะของประชาชนท้องถิ่นอำเภอปากช่อง เกิดจากการสื่อสารด้วยวาจามากกว่ารูปแบบของลายลักษณ์อักษร ทำให้มีข้อจำกัดในการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยในชุมชน ซึ่งทีมวิจัยเป็นตัวแทนของกระบวนการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วมได้ใน 2 ลักษณะคือ เชื่อมประชาชนระหว่างภายในชุมชน และระหว่างภายในชุมชนกับสังคมภายนอก ทีมวิจัยได้เลือกใช้กลยุทธ์การสื่อสาร คือ การทัศนศึกษา การมอบสื่อให้กับชุมชน การปรับปรุงหอกระจายข่าว การฝึกอาชีพ และการจัดเวทีเสวนา จะเห็นได้ว่าผลที่เกิดขึ้นหลังจากการเสริมศักยภาพของทีมวิจัยการสื่อสารด้วยกลยุทธ์การสื่อสารอย่างมีส่วนร่วมเพื่อจัดการปัญหาขยะของประชาชนในชุมชน ทำให้รูปแบบการสื่อสารเพื่อจัดการปัญหาขยะในชุมชนโดยภาพรวมเปลี่ยนไปทางที่ดีขึ้น ชาวบ้านกับผู้บริหารในชุมชนสามารถหาทางออกในการแก้ไขปัญหาได้อย่างสันติวิธี มีการเจรจากันมากขึ้น และเริ่มปรับทัศนคติที่มีต่อกันไปในทางบวก

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวมา พบว่าข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลที่ได้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัย และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย และเป็นแนวคิดการศึกษาเรื่องพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา เพื่อทราบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน โดยข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลที่ได้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัย และการได้รับข้อมูลข่าวสาร เมื่อทราบ พฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ในด้านการลดขยะมูลฝอย ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่และการคัดแยกขยะมูลฝอย ผลการศึกษาที่ได้จะนำไปเป็นข้อมูล ให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยให้มีความถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการดำเนินการนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา ต่อไป

รูปที่ 2.3 กรอบแนวคิดในการพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการศึกษา (Study design)

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบเชิงสำรวจ กรณีศึกษา : พฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้วิธีการของ ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05

มีสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งเท่ากับ 6,843 คน

n = ขนาดของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (ซึ่งเท่ากับ 0.05)

$$\text{แทนค่า } n = \frac{6,843}{1 + 6,843(0.05)^2}$$

$$= 377.91 \text{ หรือ } 400 \text{ คน}$$

ผลลัพธ์ที่ได้จากการคำนวณประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการของยามาเน่ ผลลัพธ์จากการคำนวณเท่ากับจำนวน 377.91 คน ใช้จำนวน 380 คน จากนั้นจึงนำมากำหนดสัดส่วนตามขนาดของประชากร (Proportion to size) ดังแสดงในตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามหมู่บ้าน

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
1	บ้านสำนักตะคร้อ	523	30
2	บ้านหนองโพธิ์	420	23
3	บ้านเทพนิมิต	816	45
4	บ้านหัวสระ	259	15
5	บ้านทำนบเทวดา	420	23
6	บ้านชุมชนพัฒนา	444	25
7	บ้านโนนสมบูรณ์	489	27
8	บ้านหนองโพธิ์เหนือ	523	30
9	บ้านวังกะทะ	447	25
10	บ้านศิลาทอง	419	23
11	บ้านวังกะทะเหนือ	242	13
12	บ้านโนนทองกลาง	169	10
13	บ้านถนนอมเขต	405	23
14	บ้านเทพารักษ์	330	18
15	บ้านวังกะหาด	371	21
16	บ้านสำนักตะคร้อร่วมพัฒนา	501	28
รวม		6,843	380

กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษานี้ จะถูกกำหนดจากประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อซึ่งแบ่งออกเป็น 16 หมู่บ้าน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ดังนี้

1. รวบรวมและแจกแจงจำนวนประชากรทั้งหมดตามแต่ละหมู่บ้าน
2. คัดเลือกประชาชนที่อาศัยในแต่ละหมู่บ้านด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

(simple random sampling) ดังนี้ คือ เมื่อเดินทางไปตามหมู่บ้าน จึงเข้าไปสำรวจผู้ที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านและทำการเก็บข้อมูล

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา (Variables)

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) สถานภาพ
- 4) ระดับการศึกษา
- 5) อาชีพ
- 6) รายได้
- 7) จำนวนสมาชิกในครอบครัว
- 8) ลักษณะที่อยู่อาศัย
- 9) ได้รับข้อมูลข่าวสาร

ความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ประกอบด้วย

- 1) ด้านการลดขยะมูลฝอย
- 2) ด้านการนำมาใช้ใหม่
- 3) ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม การจัดการขยะมูลฝอยของชาวตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปในการสำรวจพฤติกรรมการจัดการขยะของชาวตำบลสำนักตะคร้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ลักษณะที่อยู่อาศัย ได้รับข้อมูลข่าวสาร

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมจัดการขยะ แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย
- 2) ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่
- 3) ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย

ลักษณะคำถามเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบและอธิบายโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบให้ตรงกับที่ปฏิบัติจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ จังหวัดนครราชสีมา

3.5 วิธีการสร้างเครื่องมือ

- 3.5.1 ศึกษาทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3.5.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามจากเอกสารต่าง ๆ
- 3.5.3 กำหนดขอบเขตโครงร่างของแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา
- 3.5.4 สร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา
- 3.5.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม
- 3.5.6 แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามไปใช้ในการศึกษา

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.6.1 ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลเดินทางไปยังพื้นที่ในเขตตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา
- 3.6.2 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับกลุ่มประชากร จำนวน 380 คน
- 3.6.3 ระหว่างเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามความเรียบร้อยของแบบสอบถามทั้งหมดอีกครั้ง และเก็บรวบรวมเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ (SPSS) ดังนี้

- 3.7.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จะวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้แจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3.7.2 ข้อมูลพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จะวิเคราะห์แยกเป็นในด้านของพฤติกรรม วิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อโดยใช้การแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละและวิเคราะห์ตามระดับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน แล้ว

นำข้อมูลมาแปรค่าเฉลี่ยพฤติกรรมของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อระดับพฤติกรรม ออกเป็น 4 ระดับ โดยการหาความกว้างของอันตรภาคชั้นดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่องกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{4 - 1}{4} \\ &= 0.75 \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ย 3.26 – 4.00	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 2.25	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมาก
คะแนนเฉลี่ย 1.76 – 2.50	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมการจัดการขยะน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.75	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมการจัดการขยะน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ผล

การศึกษา พฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา เพื่อใช้เป็นกรอบ พื้นฐานและประกอบแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ของ องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับประชาชนทั่วไป และใช้แบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจากคณะผู้บริหาร สมาชิกองค์การบริหาร ส่วนตำบลสำนักตะคร้อ แล้วจึงสรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์ผล ดังต่อไปนี้ 4.1) การสำรวจปริมาณ ขยะมูลฝอยในตำบลสำนักตะคร้อ 4.2) แนวทางในการจัดการขยะตำบลสำนักตะคร้อ 4.3) ผล การศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขต องค์การบริหาร ส่วนตำบลสำนักตะคร้อ

4.1 การสำรวจปริมาณขยะมูลฝอยในตำบลสำนักตะคร้อ

จากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย คณะผู้บริหาร สมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ประชาชนทั่วไป และจากการสุ่มตัวอย่างของผู้ศึกษาเอง สามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

การสำรวจปริมาณขยะมูลฝอยด้วยการเก็บข้อมูลปริมาณน้ำหนักรวมทั้งตำบล 16 หมู่บ้าน โดยการนำขยะเศษอาหาร สิ่งของ และวัสดุที่เหลือใช้ในครัวเรือนในแต่ละวัน นำมาชั่งหาปริมาณ น้ำหนักรวมทั้งหมดเพื่อหาค่าเฉลี่ยต่อวันต่อจำนวนประชากร 0.37 / วัน / คน ได้อัตราการผลิตขยะ มูลฝอยประมาณ 0.37 กิโลกรัม / คน / วัน รวมปริมาณขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล สำนักตะคร้อ เท่ากับ $(0.37 \times 6,843 / 1,000)$ หรือ 2.53 ตัน/วัน หรือ 941.87 ตัน/ปี (ดังรูป 4.1,4.2)

รูปที่ 4.1 การสำรวจปริมาณขยะในครัวเรือน

รูปที่ 4.2 การชั่งขยะหาปริมาณน้ำหนักรวมทั้งหมด

4.2 แนวทางการจัดการขยะตำบลสำนักตะคร้อ

จากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ประชาชนทั่วไป และจากการสำรวจสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

สภาพปัญหาขยะมูลฝอยในปัจจุบัน จากการที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา ได้มีการจัดการขยะมูลฝอยตามแผนแม่บทของตำบลสำนักตะคร้อ โดยดำเนินการจัดซื้อรถบรรทุกขยะขนาดเล็ก และมีพนักงานจ้างในการบริการจัดเก็บขยะไปทิ้ง มีค่าใช้จ่ายค่าจ้างพนักงานเก็บขยะ พนักงานขับรถขยะ จำนวน 1 คน พนักงานประจำรถขยะ จำนวน 2 คน รวมเป็นเงิน 20,520 บาท ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงรถบรรทุกขยะเฉลี่ยเดือนละ 3,000 บาท รวมเป็นเงิน 23,520 บาท เก็บค่าบริการจัดเก็บขยะได้เดือนละ 19,910 บาท พบว่ารายได้น้อยกว่ารายจ่าย การจัดการเก็บขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ในอนาคตขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อมีแผนดำเนินการเปลี่ยนถังขยะเพื่อรองรับในการทิ้งขยะของประชาชนในพื้นที่ หลุมขยะที่มีอยู่สามารถรองรับปริมาณขยะในพื้นที่ตำบลสำนักตะคร้อ ได้อีกเป็นระยะเวลา 12 ปี จึงจะทำการกลบหลุมขยะ และหากปริมาณขยะเต็ม องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ได้เตรียมการจัดสถานที่รองรับขยะไว้ในพื้นที่ของตำบลสำนักตะคร้อ อีกแห่งซึ่งเป็นที่สาธารณะประโยชน์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ

4.3 ผลการศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ

4.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากแบบสอบถามที่ได้ตอบกลับมา เมื่อนำมาวิเคราะห์แล้วได้ผลดังนี้

จากตารางที่ 4.1 ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 67.70 และเพศชาย จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 32.40 ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	123	32.40
หญิง	257	67.60
รวม	380	100.00

จากตารางที่ 4.2 ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 36 – 45 ปี จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 รองลงมาอายุระหว่าง 46 – 55 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70 อายุระหว่าง 26 - 35 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 18.20 และสุดท้ายอายุไม่เกิน 25 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.40 ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามอายุ

อายุ(ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 25 ปี	28	7.40
26 -35 ปี	69	18.20
36 -45 ปี	131	34.50
46 -55 ปี	113	29.70
มากกว่า 55 ปี	39	10.30
รวม	380	100.00

จากตารางที่ 4.3 ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมามีสถานภาพโสด จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 และสุดท้ายมีสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.10 ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	49	12.90
สมรส	304	80.00
หย่าร้าง	27	7.10
รวม	380	100.00

จากตารางที่ 4.4 ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 350 คน คิดเป็นร้อยละ 92.10 รองลงมามีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.60 และสุดท้ายมีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี	350	92.10
ระดับปริญญาตรี	25	6.60
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	5	1.30
รวม	380	100.00

จากตารางที่ 4.5 ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาทำไร่ จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 64.20 รองลงมาคืออาชีพรับจ้าง จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 21.60 อาชีพค้าขาย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.30 และสุดท้ายคืออาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.90 ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับจ้าง	82	21.60
ทำนา/ทำไร่	244	64.20
ค้าขาย	39	10.30
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	15	3.90
รวม	380	100.00

จากตารางที่ 4.6 ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 44.20 รองลงมาคือรายได้ 0 - 4,999 บาท จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 27.90 มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.60 และสุดท้ายคือมีรายได้ 15,000 บาท จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 11.30 ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวนร้อยละ จำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0 – 4,999	106	27.90
5,000 – 10,000	168	44.20
10,001 – 15,000	63	16.60
15,000 ขึ้นไป	43	11.30
รวม	380	100.00

จากตารางที่ 4.7 ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 รองลงมาคือมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1-3 จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 34.20 และสุดท้ายคือมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 7-10 จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 จำนวนร้อยละ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 – 3	130	34.20
4 – 6	172	45.30
7 – 10	78	20.50
รวม	380	100.00

จากตารางที่ 4.8 ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีลักษณะที่อยู่อาศัยบ้านของตนเอง จำนวน 366 คน คิดเป็นร้อยละ 96.30 รองลงมาบ้านเช่า จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40 สุดท้ายมีลักษณะที่อยู่อาศัยบ้านพักข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 จำนวนร้อยละ จำแนกตามลักษณะที่อยู่อาศัย

ลักษณะที่อยู่อาศัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บ้านเช่า	9	2.40
บ้านพักข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	5	1.30
บ้านของตนเอง	366	96.30
รวม	380	100.00

จากตารางที่ 4.9 ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 67.60 รองลงมาไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 32.40 ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 จำนวนร้อยละ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

ข้อมูลข่าวสาร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ได้รับข้อมูลข่าวสาร	257	67.60
ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร	123	32.40
รวม	380	100.00

4.3.2 ข้อมูลระดับพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา

1. ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย จากตารางที่ 4.10 พบว่าพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อในด้านการลดขยะมูลฝอย นำข้อมูลมาแปรค่าเฉลี่ยพฤติกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.73$, S.D.= 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการช่วยลดขยะ ($\bar{x} = 2.91$, S.D. = 0.79) รองลงมาคือ ท่านเลือกใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของใบใหญ่ใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลายๆ ใบ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านให้คำแนะนำแก่เพื่อนบ้านเพื่อให้ช่วยกันลดขยะ ($\bar{x} = 2.66$, S.D.= 0.85)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย

ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย	พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะ							
	ปฏิบัติมากที่สุด	ปฏิบัติมาก	ปฏิบัติน้อย	ปฏิบัติน้อยที่สุด	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ก่อให้เกิดขยะมากเกินไปจนเกินไป	60 (15.80)	165 (43.40)	135 (35.50)	20 (5.30)	2.69	0.79	มาก	3
2. ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ต้องใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น	66 (17.40)	142 (37.40)	157 (41.30)	15 (3.90)	2.68	0.80	มาก	4

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ด้านการลดการเกิด ขยะมูลฝอย	พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะ							
	ปฏิบัติ มากที่สุด	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ น้อย ที่สุด	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
3.ท่านบอกกล่าวให้ สมาชิกภายในบ้าน ให้ใช้สินค้าที่เกิด ขยะน้อยที่สุด	67 (17.60)	148 (38.90)	137 (36.10)	28 (7.40)	2.67	0.85	มาก	5
4.ท่านให้คำแนะนำ แก่เพื่อนบ้านเพื่อ ให้ช่วยกันลดขยะ	70 (18.40)	139 (36.60)	144 (37.90)	27 (7.10)	2.66	0.85	มาก	6
5.ท่านให้ความร่วมมือ เป็นอย่างดีใน การช่วยลดขยะ	83 (21.80)	191 (50.30)	96 (25.30)	10 (2.60)	2.91	0.79	มาก	1
6.ท่านเลือกใช้ ถุงพลาสติกใส่ สิ่งของใบใหญ่ใบ เดียวมากกว่าใบเล็ก หลาย ๆ ใบ	84 (22.10)	163 (42.90)	104 (27.40)	29 (7.60)	2.79	0.87	มาก	2
รวม					2.73	0.61	มาก	

2. ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ จากตารางที่ 4.11 พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อในด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ นำข้อมูลมาแปรค่าเฉลี่ยพฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับ (\bar{x}

=2.85, S.D.= 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ท่านเก็บไว้ขายหรือนำกลับมาใช้ใหม่ (\bar{x} =2.94, S.D.= 0.82) รองลงมาคือ ท่านเก็บถุงพลาสติกที่ยังใช้งานได้ก็นำมาใช้ใหม่ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ขยะที่เป็นวัสดุประเภทโลหะท่านเก็บไว้ขาย (\bar{x} =2.52, S.D.= 0.86) ซึ่งพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับต่ำสุดของข้อมูลในตารางข้อมูลด้านการนำกลับมาใช้ใหม่

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่

ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่	พฤติกรรมการจัดการขยะ							
	ปฏิบัติมากที่สุด	ปฏิบัติมาก	ปฏิบัติน้อย	ปฏิบัติน้อยที่สุด	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.ท่านมักจะใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก	73 (19.20)	183 (48.20)	112 (29.50)	12 (3.20)	2.83	0.76	มาก	4
2. ขยะประเภทขวดพลาสติกหรือขวดแก้วที่ท่านนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้	96 (25.30)	162 (42.60)	99 (26.10)	23 (6.10)	2.87	0.86	มาก	3
3.ขยะที่เป็นวัสดุประเภทโลหะที่ท่านเก็บไว้ขาย	55 (14.50)	131 (34.50)	154 (40.50)	40 (10.50)	2.52	0.86	มาก	6

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ด้านการนำ กลับมาใช้ใหม่	พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะ							
	ปฏิบัติ มาก ที่สุด	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ น้อย ที่สุด	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
4.ท่านเก็บถุง พลาสติกที่ยังใช้ งานได้ กลับนำ มาใช้ใหม่ได้	107 (28.20)	155 (40.80)	107 (28.20)	11 (2.90)	2.94	0.82	มาก	2
5.ท่านเก็บ ถุงพลาสติกที่ยัง ใช้งานได้ กลับ นำมาใช้ใหม่ได้	107 (28.20)	155 (40.80)	107 (28.20)	11 (2.90)	2.94	0.82	มาก	2
6.วัสดุประเภทไม้ ท่านนำกลับมาใช้ ใหม่	95 (25)	146 (38.40)	112 (29.50)	27 (7.10)	2.81	0.89	มาก	5
7.ขยะประเภท กล่องกระดาษ หรือหนังสือพิมพ์ ท่านเก็บไว้ขาย หรือนำกลับมาใช้ งานได้อีก	145 (38.20)	153 (40.30)	70 (18.40)	12 (3.20)	3.13	0.82	มาก	1
รวม					2.85	0.58	มาก	

3. ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย จากตารางที่ 4.12 พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย นำข้อมูลมาแปรค่าเฉลี่ยพฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{x}=2.63$, S.D.= 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีการคัดแยกขยะประเภทวัสดุพลาสติกก่อนทิ้งลงถังขยะ ($\bar{x}=2.73$, S.D.= 0.89) รองลงมาคือ การทิ้งขยะเปียกจะต้องมีภาชนะรองรับเสมอ ($\bar{x}=2.71$, S.D.= 0.90) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านมีการคัดแยกแบตเตอรี่โทรศัพท์ก่อนทิ้งลงถังขยะ ($\bar{x}=2.48$, S.D.= 0.89) ซึ่งพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับต่ำสุดของข้อมูลในตารางข้อมูลด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล

ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย	พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะ							
	ปฏิบัติมากที่สุด	ปฏิบัติมาก	ปฏิบัติน้อย	ปฏิบัติน้อยที่สุด	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.ครอบครัวของท่านมีการคัดแยกขยะเปียกขยะแห้งออกจากกัน	69 (18.20)	142 (37.40)	131 (34.50)	38 (10.00)	2.63	0.89	มาก	3
2.การทิ้งขยะเปียกจะต้องมีภาชนะรองรับเสมอ	80 (21.10)	145 (38.20)	120 (31.60)	35 (9.20)	2.71	0.90	มาก	2
3.ท่านมีการคัดแยกประเภทหลอดนื้ออนและกระป๋องสเปรย์ก่อนทิ้งลงในถังขยะ	73 (19.20)	130 (34.20)	136 (35.80)	41 (10.80)	2.61	0.91	มาก	4
4.ท่านมีการคัดแยกขยะประเภทแบตเตอรี่โทรศัพท์ก่อนทิ้งลงถังขยะ	59 (15.50)	111 (29.20)	164 (43.20)	46 (12.10)	2.48	0.89	น้อย	5

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ด้านการคัดแยกขยะมูล ฝอย	พฤติกรรมจัดการขยะ							
	ปฏิบัติ มาก ที่สุด	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ น้อย ที่สุด	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
5.ท่านมีการคัดแยกขยะ ประเภทวัสดุพลาสติก ก่อนทิ้งลงในถังขยะ	88 (23.20)	132 (34.70)	133 (35.00)	27 (7.10)	2.73	0.89	มาก	1
รวม					2.63	0.73	มาก	

จากตารางที่ 4.13 พบว่า พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยนำข้อมูลมาแปรค่าเฉลี่ยพฤติกรรมของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อระดับพฤติกรรม โดยการหาความกว้างของอันตรภาคชั้น พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=2.74$, S.D.= 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ($\bar{x}=2.85$, S.D.= 0.58) รองลงมาคือ ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ($\bar{x}=2.73$, S.D.= 0.61) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ($\bar{x}=2.63$, S.D.= 0.73) พบว่าด้านการคัดแยกมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การคัดแยกขยะก่อนทิ้งลงถังขยะให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลเพื่อให้ประชาชนมีความร่วมมือให้มากขึ้น ในด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ควรจัดให้มีสถานที่รับซื้อขยะนำกลับมาใช้ใหม่ในพื้นที่เพื่อส่งเสริมประชาชนนำขยะไปขายเพื่อเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่งและส่งเสริมด้านพฤติกรรมกรนำกลับมาใช้ใหม่ เพื่อประชาชนจะปฏิบัติให้อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม

พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย	พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย			
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย	2.73	0.61	มาก	2
2.ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่	2.85	0.58	มาก	1
3.ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย	2.63	0.73	มาก	3
รวม	2.74	0.56	มาก	

4.3.3 แบบสัมภาษณ์คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ สมาชิกสภา

องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา

ประเด็นที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาขยะมูลฝอยในปัจจุบันและประเมินสภาพปัญหาในอนาคตขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ

จากการสัมภาษณ์คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ จำนวน 36 คน เกี่ยวกับสภาพปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ปรากฏว่าประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญในการคัดแยกประเภทของขยะมูลฝอย องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อมีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น ซึ่งต้องรับผิดชอบทั้งหมด 16 หมู่บ้าน มีประชากร 6,843 คน และมีศูนย์ราชการอำเภอเทพารักษ์รองรับบริการประชาชน และคาดว่าในอนาคตปริมาณของขยะมูลฝอยจะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น หากไม่มีมาตรการหรือแนวทางในการแก้ไขที่เหมาะสม

ประเด็นที่ 2 แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ

จากการสัมภาษณ์คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ มีแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ลดปริมาณขยะที่จะต้องนำไปกำจัดให้เหลือน้อยที่สุด การเพิ่มรอบการจัดเก็บขยะของพนักงานจัดเก็บขยะทำให้ขยะมูลฝอยตกค้างให้น้อยที่สุด หากสถานที่รองรับในการทิ้งขยะในปัจจุบันไม่เพียงพอ องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ได้จัดเตรียมสถานที่รองรับขยะมูลฝอยแห่งใหม่ไว้รองรับขยะมูลฝอยในอนาคต ต่อไป

ประเด็นที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการขยะมูลฝอย

จากการสัมภาษณ์คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการจัดการขยะพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนให้รับทราบเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธี

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบเพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา โดยการสุ่มตัวอย่างจากหมู่บ้าน รวมทั้งหมด 16 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากร 6,843 คน โดยแจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ให้ตอบแบบสอบถามรวม จำนวน 380 ชุด ที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ จำนวน 380 คน เป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการของ ยามาเน่ (Yamane) ในการคำนวณของประชากรที่ใช้ในการศึกษา ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ

การศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา ในครั้งนี้ ได้กำหนดประเด็นศึกษาเพื่อใช้เป็นกรอบพื้นฐาน และประกอบแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตามลำดับดังนี้ ทฤษฎีแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย สถานการณ์ในการจัดการขยะมูลฝอย วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย กฎหมายและนโยบายการจัดการขยะมูลฝอย ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม การจัดการขยะมูลฝอยของชาวตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัย การได้รับข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมจัดการด้านขยะ แบ่งออกเป็น ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย จากการแจกแบบสอบถามประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน และได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 380 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 รูปแบบการศึกษาเป็นการศึกษาเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Window ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 67.60 มีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 มีสถานภาพสมรส จำนวน 314 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 350

คน คิดเป็นร้อยละ 92.10 ส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา/ทำไร่ จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 64.20 มีรายได้ในครัวเรือนระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 44.20 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 – 6 คน จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 ลักษณะที่อยู่อาศัยบ้านเป็นของตนเอง จำนวน 366 คน คิดเป็นร้อยละ 96.30 และได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 67.60

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพฤติกรรมด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ผลการศึกษาพบว่าเมื่อนำข้อมูลมาแปรค่าเฉลี่ยพฤติกรรมของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อระดับพฤติกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=2.73, S.D.= 0.61$) ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะด้านการลดการเกิดขยะในระดับมาก มีร่วมมือเป็นอย่างดีในการช่วยลดขยะ รองลงมาเลือกใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของใบใหญ่ใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลาย ๆ ใบ และให้คำแนะนำแก่เพื่อนบ้านเพื่อให้ช่วยลดขยะมูลฝอย

ส่วนมีพฤติกรรมด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ผลการศึกษาพบว่านำข้อมูลมาแปรค่าเฉลี่ยพฤติกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=2.85, S.D.= 0.58$) พฤติกรรมที่มีมากที่สุด คือ ขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์เก็บไว้ขายหรือนำกลับมาใช้ใหม่

ผลการศึกษาพฤติกรรมด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย พบว่านำข้อมูลมาแปรค่าเฉลี่ยพฤติกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=2.63, S.D.= 0.73$) พฤติกรรมที่มีมากที่สุด มีการคัดแยกขยะประเภทวัสดุพลาสติกก่อนทิ้ง

5.1 ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา เรื่องพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา โดยสามารถแยกออกเป็น ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนา ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1.1 ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนา

ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมของประชาชนในชุมชนตำบลสำนักตะคร้อ ในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา พบว่าประชาชนในตำบลสำนักตะคร้อ มีการคัดแยกขยะประเภทแบตเตอรี่เก่า โทรศัพท์มือถือก่อนทิ้งลงในถังขยะ การปฏิบัติของประชาชนในตำบลสำนักตะคร้ออยู่ในระดับน้อย

ในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ควรดำเนินการจัดโครงการอบรมการคัดแยกขยะมูลฝอยให้ถูกวิธีให้กับประชาชนในตำบลสำนักตะคร้อ ได้รับทราบ และองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ควรประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนรับทราบอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับอันตรายของแบตเตอรี่เก่า

5.1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ควรดำเนินการจัดโครงการอบรมการคัดแยกขยะมูลฝอยให้ถูกวิธีให้กับประชาชนในตำบลสำนักตะคร้อ ได้รับทราบ และควรมีการประชาสัมพันธ์การคัดแยกขยะ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ ควรจัดให้มีสถานที่รับซื้อขยะนำกลับมาใช้ใหม่ในพื้นที่เพื่อส่งเสริมประชาชนนำขยะไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ช่องทางหนึ่งและส่งเสริมด้านพฤติกรรมกรรมการนำกลับมาใช้ใหม่ เพื่อประชาชนจะปฏิบัติให้อยู่ในระดับมากที่สุด

5.1.3 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรศึกษาถึงวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยในแต่ละวิธี พื้นที่หรือสถานที่ทิ้งขยะของชุมชนเพื่อรองรับขยะจากพื้นที่องค์กรปกครองท้องถิ่นข้างเคียงเพื่อสร้างรายได้ให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. (2553). ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักรแยกเป็นกรุงเทพมหานคร และจังหวัดต่าง ๆตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง [ออนไลน์]. ได้จาก : http://stat.dopa.go.th/stat/y_stat53.html สืบค้นข้อมูล ณ วันที่ 25 พฤศจิกายน 2554
- กรมควบคุมมลพิษ. (2541). ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางในการลดมลพิษโครงการพัฒนาของเสียหรือวัสดุเหลือใช้ นำกลับมาใช้ใหม่
- กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2546). ประกาศกรมควบคุมมลพิษเรื่อง หลักเกณฑ์ทางวิชาการเกี่ยวกับคุณลักษณะของถุงพลาสติกใสมูลฝอยและที่รองรับมูลฝอยแบบพลาสติกที่ใช้ในที่สาธารณะและสถานสาธารณะ
- กรมควบคุมมลพิษกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2551). คู่มือแนวทางลด คัดแยกและใช้ประโยชน์มูลฝอย .พิมพ์ครั้งที่ 1 กรกฎาคม 2551 : จำนวน 5,000 เล่ม
- กรมควบคุมมลพิษกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2553). รายงานประจำปี 2553 เรื่องการสนับสนุนและเสริมสร้างสมรรถนะในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเสียอันตรายจากชุมชน : 61
- จิระชัย ไกรกังวาร. (2544). ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอย : ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลเมืองวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
- ณัฐรดี คงคั่น. (2546). ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร
- ธงชัย ทองทวี. (2553). การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา
- ชนกฤต บวกขุนทด. (2553). การศึกษารูปแบบการจัดการการจัดเก็บขยะชุมชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนเมืองพัฒนา อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา
- นนทยา ศิริคุณ สุกันญา คำเจริญ ชาญญ์จิตา ฤทธิ์นรเศรษฐ์. (2549). การศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
- ปรเมษฐ ห่วงมิตร. (2550). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

แผนที่จังหวัดนครราชสีมา [ออนไลน์]. ได้จาก :

<http://novabizz.com/map/36.html> สืบค้นข้อมูล ณ วันที่ 25 พฤศจิกายน 2554

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร

พชรวรรณ ศรีวัลย์. (2542). ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการกำจัดขยะของประชาชนในชนบทจังหวัด นครนายก

พิภัทร แสงสินธุศร. (2550). การศึกษาระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขต เทศบาลนครภูเก็ต

วลัยพร สกุลพอง. (2551). ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขต เทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง

สำนักงานทางหลวงชนบท จังหวัดนครราชสีมา. (2554). แผนที่โครงข่ายสายทางหลวงชนบท

สำนักจัดการกากของเสีย และสารอันตราย ส่วนขยะมูลฝอยและปฏิกูล กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2554). เรื่องปริมาณมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ปี พ.ศ.2536 – 2548 [ออนไลน์]. ได้จาก: http://pcd.go.th/info_serv/waste_wastethai.html สืบค้นข้อมูล ณ วันที่ 25 พฤศจิกายน 2554

สาทิส อินทรกำแหง. (2551). เรื่องพิเศษประจำฉบับ สารพันโรคร้ายจากขยะ .นิตยสารชีวิต ปีที่ 10 ฉบับที่ 16 กุมภาพันธ์ 2551 (ฉบับที่ 225) : 42

สิทธิชัย เทวธีระรัตน์ ประสิทธิ์ เจิดจินดา จตุรภัทร ชัยสุวรรณ เสาวณีย์ โคตรพันธ์ และ รักจิต มั่นพลศรี. (2547). การศึกษาการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วมเพื่อจัดการปัญหาขยะของ ประชาชนท้องถิ่น อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

สุเมธ เคียววิเศษ. (2527). พฤติกรรม. กรุงเทพมหานคร : โพรี่สามต้นการพิมพ์.

สุนีย์ สี่สุวรรณ. (2540). ความรู้และพฤติกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนี เขตภาคเหนือตอนบน. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม),มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรพิน แสงสว่าง. (2539). จิตวิทยา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ สยามศิลป์.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการศึกษา

เรื่อง

พฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย

ในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาเป็นแนวทางให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อได้นำข้อมูลนี้ประกอบการจัดทำแผนงานในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ตำบลสำนักตะคร้อ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 17 ข้อ

ขอให้ทุกท่านอ่านคำชี้แจงในแต่ละขั้นตอนให้เข้าใจ และตอบคำถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริงให้มากที่สุด คำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ และการวิเคราะห์จะกระทำในภาพรวม ผู้ศึกษาหวังว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

นายปภาวิน เติดยุทธ

นักศึกษา หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค

สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความตามความเป็นจริง

1.เพศ

- 1.ชาย 2.หญิง

2.อายุ

1. ไม่เกิน 25 ปี 2. 26 – 35 ปี
 3. 36 – 45 ปี 4. 46 – 55 ปี
 5. มากกว่า 55 ปี

3.สถานภาพ

1. โสด 2. สมรส
 3. หย่าร้าง

4.ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี 2. ปริญญาตรี
 3. สูงกว่าปริญญาตรี

5.อาชีพ

1. รับจ้าง 2. ทำนา/ทำไร่
 3. ค้าขาย 4.รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

6.รายได้ในครัวเรือน

1. 0 – 4,999 บาท 2. 5,000 – 10,000 บาท
 3. 10,001 – 15,000 บาท 4. 15,001 บาท ขึ้นไป

7.จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

1. 1 – 3 คน 2. 4 – 6 คน
 3. 7 – 10 คน

8.ลักษณะที่อยู่อาศัย

1. บ้านเช่า 2. บ้านพักข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 3. บ้านตนเอง

9.ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

1. ได้รับข้อมูลข่าวสาร 2. ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วน
ตำบล สำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดให้ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดย
พิจารณาจากข้อความข้างล่าง ดังนี้

- 4 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด
- 3 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

พฤติกรรม	การปฏิบัติ			
	4	3	2	1
ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย				
1.ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ก่อให้เกิดขยะมากเกินไปจนจำเป็น				
2.ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ต้องใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น				
3.ท่านบอกกล่าวให้สมาชิกภายในบ้านให้ใช้สินค้าที่ก่อให้เกิดขยะน้อยที่สุด				
4.ท่านให้คำแนะนำแก่เพื่อนบ้านเพื่อให้ช่วยกันลดขยะมูลฝอย				
5.ท่านให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในการช่วยลดขยะมูลฝอย				
6.ท่านเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบเดียวมากกว่า ถุงพลาสติกใบเล็ก หลาย ๆ ใบ				

พฤติกรรม	การปฏิบัติ			
	4	3	2	1
ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่				
7.ท่านมักจะใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก				
8.ขยะประเภทขวดพลาสติกหรือขวดแก้ว ท่านนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้				
9.ขยะที่เป็นวัสดุประเภทโลหะ ท่านเก็บไว้ขาย				
10.ท่านเก็บถุงพลาสติกที่ยังใช้งานได้ กลับนำมาใช้ใหม่ได้อีก				
11.วัสดุประเภทไม้ ท่านนำกลับมาใช้งานได้อีก				
12.ขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ ท่านเก็บไว้ขายหรือนำกลับมาใช้งานได้อีก				
ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย				
13.ครอบครัวของท่านมีการคัดแยกขยะเปียก ขยะแห้งออกจากกัน				
14.การทิ้งขยะเปียกจะต้องมีภาชนะรองรับเสมอ				
15.ท่านมีการคัดแยกประเภทหลอดนื้ออนและกระป๋องสเปรย์ก่อนทิ้งลงในถังขยะ				
16.ท่านมีการคัดแยกขยะประเภทแบตเตอรี่โทรศัพท์ก่อนทิ้งลงในถังขยะ				
17.ท่านมีการคัดแยกขยะประเภทวัสดุพลาสติกก่อนทิ้งลงในถังขยะ				

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

**แบบสัมภาษณ์คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ จังหวัดนครราชสีมา
เพื่อศึกษา แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ
อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา**

ประเด็นที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัญหาขยะมูลฝอยในปัจจุบันและประเมินสภาพปัญหาในอนาคตของ
องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 2 แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการขยะมูลฝอย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

นายปภาวิน เติดยนต์ เกิดเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2520 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 35 หมู่ที่ 20 บ้านเทพทักษิณ ตำบลหนองแวง อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา 30210 ด้านการศึกษา พ.ศ. 2533 ประถมศึกษา ป.6 โรงเรียนบ้านโคกกระบือ ตำบลหนองแวง อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ.2536 มัธยมศึกษาตอนต้น ม.3 ห้อง 3/1 รุ่น 3 โรงเรียนสำนักตะคร้อวิทยาคม ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนเทพารักษ์ราชวิทยาคม อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2538 มัธยมศึกษาตอนปลาย ม.6 ห้อง 6/2 รุ่น 12 โรงเรียนมัธยมด่านขุนทด อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2543 ระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร วิชาเอกก่อสร้าง (การศึกษาเพื่อปวงชน รุ่นที่ 1 เรียนเฉพาะวันเสาร์ – อาทิตย์) สถาบันราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2551 ระดับปริญญาตรี ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการงานก่อสร้าง) มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาราช ประวัติการทำงาน พ.ศ.2544 – พ.ศ.2545 ลูกจ้าง ตำแหน่งผู้ช่วยช่างโยธา สังกัดส่วนโยธาของค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2548 รับราชการตำแหน่งช่างโยธา ระดับ 1 สังกัดส่วนโยธาของค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ.2550 นายช่างโยธา ระดับ 2 สังกัดส่วนโยธาของค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา ตำแหน่งปัจจุบัน พ.ศ. 2555 นายช่างโยธา ระดับ 4 รักษาการหัวหน้าส่วนโยธาของค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา สถานที่ทำงาน องค์กรบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา 30210 เบอร์โทรศัพท์ 044 – 227166